

VAN MAASDIJK HEERENVEEN

Zaag en Bijl

Onderwerp

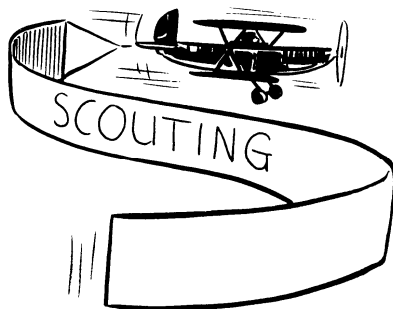
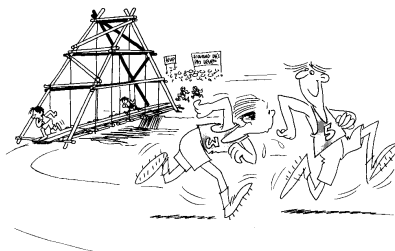
Zaag en Bijl
20-06-1998

Referentie

Zaag en Bijl 20-06-1998

Datum

1998 06 20

SCOUTING

VAN MAASDIJK HEERENVEEN

Vervolg Zaag en Bijl 20-06-1998

Datum: 1998 06 20

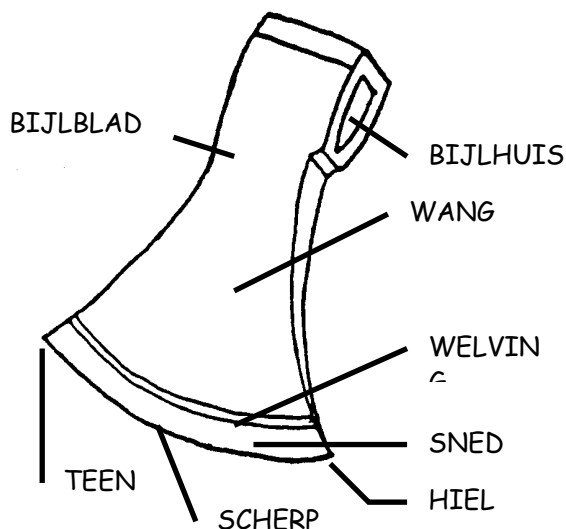
Blad 2

DE BIJL

Om te weten hoe je moet hakken wordt hier eerst iets verteld over de soorten bijlen, dan weet je waarom je het zo moet doen.

Op deze tekening zie je de namen van de bijl delen die voor elke bijl gelijk zijn.

We hebben allemaal wel eens een bijl in handen gehad of gezien. Meestal denk je "een bijl is een bijl", maar ze zijn er in soorten. Elke bijl is voor een speciaal doel gemaakt. De bijl die je waarschijnlijk wel kent is de **KEUKENBIJL** die bij jullie groep waarschijnlijk in de patrouillekist zit. Deze is geschikt om bijvoorbeeld hout te hakken als je gaat koken op kamp of om een puntje aan paaltje te hakken en dergelijke kleine karweitjes.

De kop van deze bijl weegt ongeveer 600 gram en is daarom niet zo zwaar om mee te werken. Je kunt hem zowel met één als met twee handen gebruiken. Het "omleggen" van grote woudreuzen is voor dit bijltje echt te veel. Voor dat doel gebruikt men de **VELBIJL**. De kop hiervan is veel groter en zwaarder (1500-2000 gram) en de steel is veel langer, hierdoor kun je harder met deze bijl slaan zodat hij dieper in het hout doordringt en de boom zal daardoor sneller omgehakt kunnen worden. Verder is er dan nog de **KLOOFBIJL**, hiermee kun je stammen in de lengte richting splijten (kloven), deze bijl is erg zwaar (2000-2500 gram), we zullen hem niet gebruiken zodat er niet meer over verteld hoeft te worden.

SCOUTING

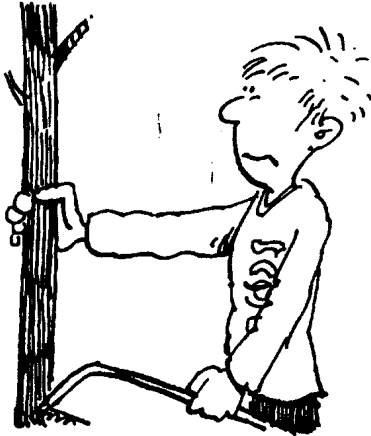
VAN MAASDIJK HEERENVEEN

Vervolg Zaag en Bijl 20-06-1998

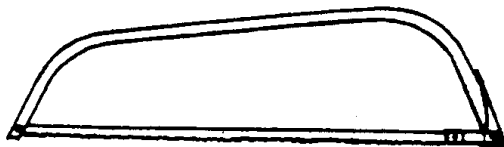
Datum: 1998 06 20

Blad 3

DE ZAAG

Om te weten hoe je moet zagen wordt hier eerst iets verteld over de zaag, dan weet je waarom je het zo moet doen.

BEUGELZAAG

De meest gebruikte zaag bij Scouting is de beugelzaag. Het zaagblad van deze zaag wordt opgespannen voor je gaat werken.

Na het zagen **ONTSPANNEN** anders gaat de rek uit het blad.

Aan deze zaag zitten tanden (natuurlijk!), maar er zijn verschillende tandensoorten hiervan zul je op het kamp nog wel verschillende voorbeelden zien. Om goed met een zaag te kunnen werken moet de zaag goed in orde zijn en daarvoor moet je letten op de volgende punten:

- Zijn de tanden scherp
- Is de "zetting" goed, dit is dat de tanden een beetje uit elkaar staan naar links en naar rechts, als je van het handvat over de tanden heen naar de punt van de zaag kijkt. De zetting is ervoor om te voorkomen dat de zaag tijdens het zagen gaat klemmen in de boom. Natuurlijk slijt een zaag en wordt de zetting kleiner in de loop van de tijd, gebruik daarom tijdens het zagen de gehele lengte van het zaagblad zodat je het gehele zaagblad gelijkmatig afslijt en niet alleen het midden.
- Is de spanning in de zaag goed? Als deze te laag is breekt het blad eerder en gaat de zaag gemakkelijker klemmen tijdens het zagen.

SCOUTING

VAN MAASDIJK HEERENVEEN

Vervolg Zaag en Bijl 20-06-1998

Datum: 1998 06 20

Blad 4

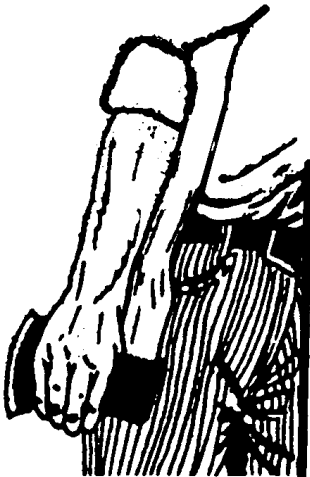
VEILIGHEID

Voordat je gaat hakken of zagen moet je eerst het een en ander leren over veiligheid.

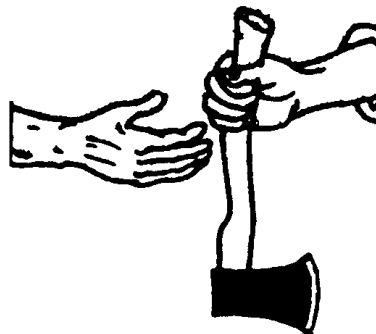
Dit is het belangrijkste punt van het hele gedoe van het hakken en zagen, hier wordt dan ook streng op toegezien tijdens het kamp.

Om er zeker van te zijn dat de veiligheid goed is volgen hier een aantal punten die je goed in acht moet nemen:

- Draag goede kleding tijdens het werken in het bos, geen lange sjaal, geen handschoenen aan en geen andere kledingstukken die het werk kunnen hinderen.
- Kijk eerst of de bijl goed scherp is voor je gaat hakken, een botte bijl ketst namelijk en kan hierbij benen en dergelijke obstakels raken die niet voor hakwerk bedoeld zijn.
- Kijk ook of de kop goed stevig op de bijl vast zit, als deze namelijk rond gaat vliegen kan hij grote schade aanrichten aan personen en goederen.
Als je weet dat je gaat houthakken zet je de bijl een dag van tevoren in een emmer water om er zo voor te zorgen dat de steel uit gaat zetten en goed in de kop gaat klemmen.
- Controleer de steel op scheuren en barsten, zitten die er in, dan kan met die bijl niet gehakt worden.
- Als je met de zaag gaat werken controleer je of deze goed gespannen is.

Zo draag je een bijl

Zo overhandig je een bijl

Het dragen en overhandigen van een bijl moet altijd rustig gebeuren, overgooien is dan ook niet toegestaan

SCOUTING

VAN MAASDIJK HEERENVEEN

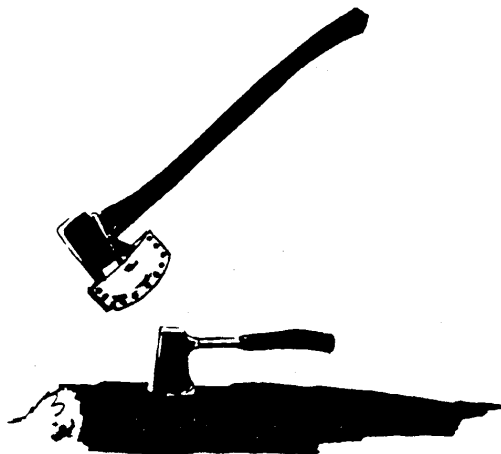

Vervolg Zaag en Bijl 20-06-1998

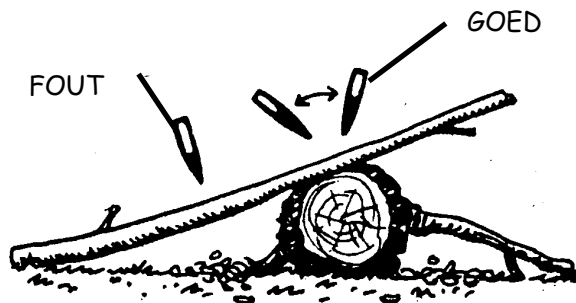
Datum: 1998 06 20

Blad 5

Na gebruik berg je de bijl goed beschermd op, in een hoed, of je slaat hem in het hakblok als je hem *even* niet nodig hebt, **NOOIT** in een levende boom!!!

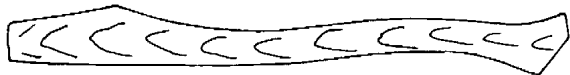

Houd iedereen op een veilige afstand. Laat nooit iemand binnen de afstand van je arm plus 2 maal de bijl komen.

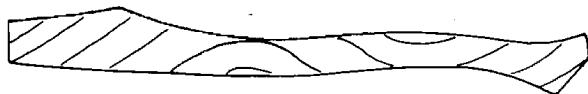

Maak altijd gebruik van een hakblok en zorg dat je hakt op het steunpunt.

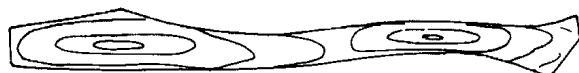
Kenmerken van een goede of foute steel

de nerf moet in de lengte lopen
Fout

Fout

Goed

SCOUTING

VAN MAASDIJK HEERENVEEN

Vervolg Zaag en Bijl 20-06-1998

Datum: 1998 06 20

Blad 6

HET VELLEN VAN EEN BOOM

Voordat je een boom gaat vellen moet je eerst wat weten over de veiligste en handigste manier van vellen.

1. **Het omzagen** Dit wordt over het algemeen gedaan met naaldbomen met een dikte van 8-75 cm. Dit om een mooie vlakke onderkant te krijgen, omhakken zou erg veel houtverlies betekenen. Dunne stammetjes worden ineens omgezaagd.
Voor het omzagen van dikkere bomen maak je eerst een "valkerf" aan de kant die de boom op moet vallen, deze kerf heeft ongeveer de diepte van $\frac{2}{5}$ dikte van de stam. Daarna zaag je de boom in aan de andere kant tot hij begint te vallen of totdat je hem om kunt duwen. Tegen de tijd dat de boom kan gaan vallen schreeuw je heel hard in het rond: "Van onderen", dit om aan te geven dat de mensen die zich te dicht in de buurt bevinden op moeten letten of weg moeten gaan. Als je de boom hebt geveld ga je hem onmiddellijk "uitsnoeien", dit is het verwijderen van de takken en het topje en je stapelt ze meteen goed op met de onderkanten gelijk op stapeltjes van 20 stuks. Pas daarna begin je met de volgende boom.
2. **Het omhakken** Dit wordt alleen gedaan met hakhout, dit zijn dode stammetjes en licht hout die toch alleen gebruikt worden om op te branden.
Je begint met de omgeving goed vrij te maken om te kunnen hakken, takken die je in de weg zitten snoei je uit. Verwijder de modder en andere rommel rond de stam en begin daarna zo dicht mogelijk bij de grond de stam uit te hakken. Zorg ervoor dat de stronk die je laat staan zo klein mogelijk is. Ook hier geldt de regel dat je de boom meteen schoonmaakt en uit het bos sleept en ze daar netjes opstapelt.

SCOUTING

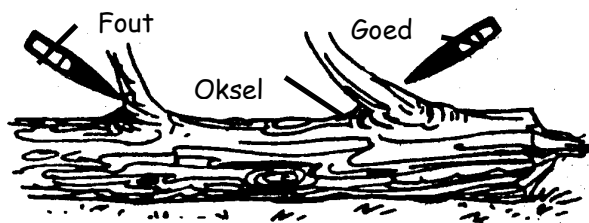
VAN MAASDIJK HEERENVEEN

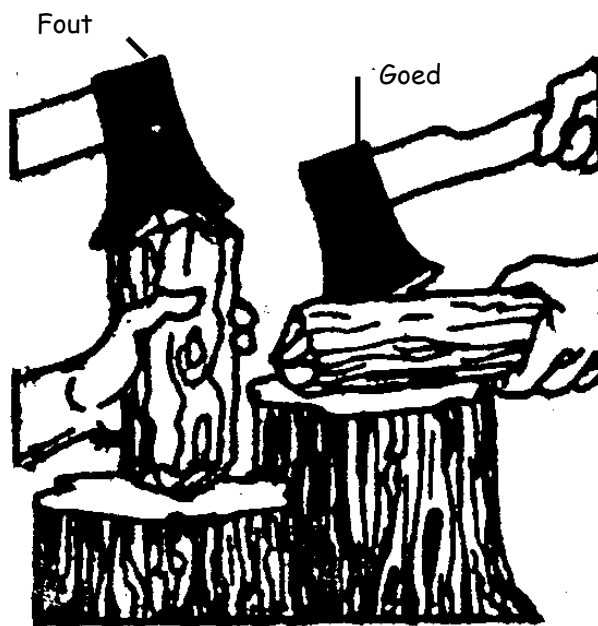
Vervolg Zaag en Bijl 20-06-1998

Datum: 1998 06 20

Blad 7

Het uitsnoeien van stammetjes (het stammetje ontdoen van zijtakken) Je begint bij de onderste takken en hakt naar de top. Hak in ieder geval nooit in de oksel van de tak.

Het kloven van stammetjes

Vervolg Zaag en Bijl 20-06-1998

Datum: 1998 06 20

Blad 8

Aantekeningen: